

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove
Jordanovac 110, ponedjeljkom 8:15
i četvrtkom u 12:15

Petoknjižje i Povijesne knjige

amdg.ffrz.hr

→ **Nastava: FTI**

→ **Petoknjižje i Povijesne knjige**

Literatura, Audio udžbenik

Podignite, vrata (Ps 24)

D A Hm A G A D

Po-dig-ni-te vra-ta nad-vrat-ni-ke svo-je do-la-zi slav - ni kralj!

Filozofsko-teološki institut D. I.
Jordanovac 110, ponedjeljkom 8:15
i četvrtkom u 12:15

James Tissot, Jakov,
cca. 1896.–1902.

Jakov je Izrael

Post 25-50

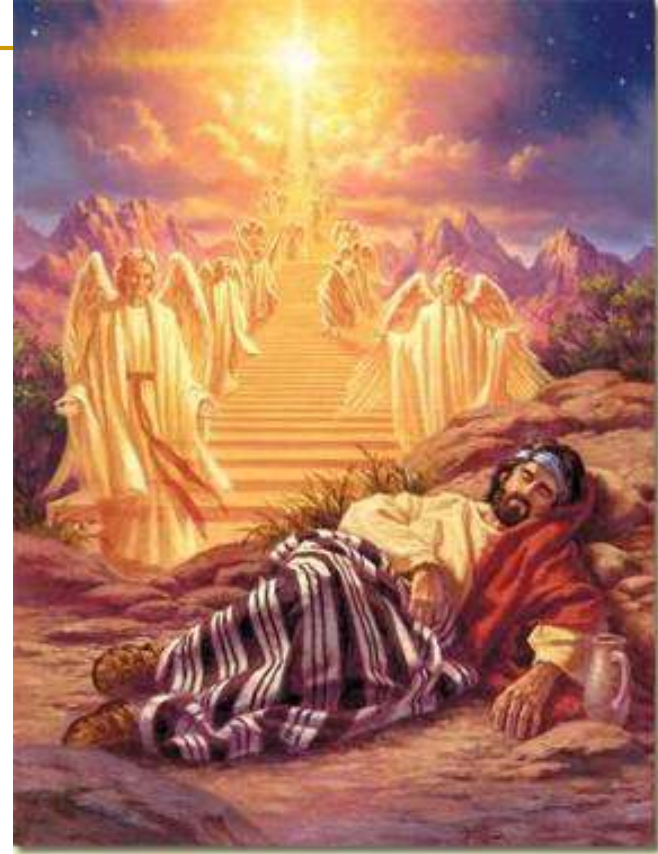
Početak iz snova

**Zavjet praoca Jakova
(Post 28,10-22)**

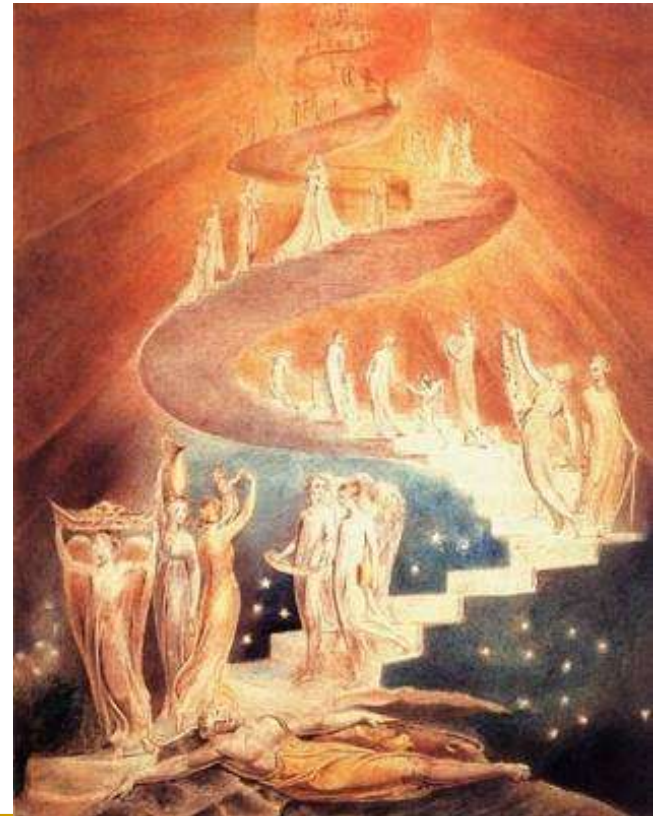
Noć na putu

- **Dvoznačan odlazak**
 - **Od razorenih odnosa; sunce zašlo (Post 28,11)**
 - **Potruga za zajedništvom**
- **Briga za konak: uzglavlje (11)**
- **San: duša otvorena (12)**
 - **Bez trgovanja i prijevare**
- **Veza s nebom (ne treba kula 11,4)**
 - **Vidi anđele prije Natanaela (Iv 1,51)**
- **Jakov *vidi* (Post 28,13) i čuje Gospodina (12-15)**
 - ⇔ **“*Poslušaj moj glas!*” (Rebeka u 27,8.13.43)**

Dvostruk Jakovljev odgovor

- **Bog vjeran: zemlja, potomstvo, blagoslov (Post 28,13s)**
 - Abrahamu, Izaku – Jakovu
- **Noć: Strah, strašno mjesto (17)**
- **“יהוה je stvarno tu” (16)**
 - ⇔ “יהוה mi je pomogao” (27,20)
- **Dan zavjetovanja:**
 - Kruha, ruha, siguran put (28,20s)
- **“יהוה će biti moj Bog” (3. lice)**
 - Gospodin se ne protivi

Zavjet? (Post 28,20-22)

- *Ako* v20 ⇔ v15
- *Ako* v21 ⇔ v15
- *Put* v20 ⇔ v13
- *Hrana* v20 ⇔ v13s
- *Odijelo* v20 ⇔ v14
 -
- *Onda* moj Bog v21
- S tobom, čuvati (15)
- Dovesti natrag (15)
- **Dati zemlju** (13)
- **Potomstvo** 3x (13s)
 - Koliko (14) usp. 13,16?
- **Blagoslov** (14)
 - Za koga? usp. 12,3
- יהוה, Bog Abrahamov, Izakov (13)

Potruga za iskustvom

- Uvjetovanje, provjera:
- sa mnom, čuvar (Post 28,15.20)
- dovesti natrag (15.21)
 - hrana, odijelo, povratak uz šalom (20s) ↔ *zemlja, potomstvo, blagoslov (13s)*
- “sve što ćeš mi dati” (22b)
 - Molitva
 - Božja širina
- Jakov daje ime: Bet-El = Dom Božji (19)

Dođi, Isuse naš

E Fism A H Cism H E

Do - đi, I - su - se, do - đí! Do - đí, I - su - se naš!

Borba za blagoslov (Post 32,25–31)

- *S kim se Jakov bori* – שׂוֹרֵץ 'iš “netko, on” (Post 32,25)
 - odgovor na v10-13,
 - tajno ime (30),
 - osobno svjedočanstvo (31)
- slika pomirenja u **33,10**:
- Kao lice Božje
 - Što Jakov traži (27)?
- Blagoslov, dobiva u v30
 - Što mora reći (28 usp. 27,19)?
- Ime, tko je – *novo* u v29:
- יִשְׂרָאֵל *jiśra'el* “borit će se Bog” (29)
 - “Hvatač pete” postaje “Israel”
 - Vanjski znak **32,32** usp. 28,11:
- Sunce *mu* je ogranulo

Jakov otac i djed

- Sin Josip – mrtav? (Post 37,35)
 - Susret pun ganuća (46,29)
 - Kraj knjige: Josipova smrt (Post 50)
- Manaše i Efrajim – unuci u 48,14:
 - Jakov daje prednost mlađemu
 - Zaključak u 49,3-27 (vidi v28):
- Svi sinovi blagoslovljeni

Rembrandt, Jakov blagoslivlja Josipove sinove, 1656

Matthias Scheits, Jakov blagoslivlja sinove, 1672.

Knjiga Izlaska

Mojsije – veliki izbavitelj

Izl 1,1 ואלה שמות

“**A** ovo su imena...”

= Nastavak na Post

hebr. *Šemot*

Mojsijevo zvanje (Izl 3,1–4,17)

- 2x “Mojsije” – obraćenje, zvanje (3,4)
- *שלח* *šālah* poslati – *הלך* *hālak* ići (v10)
- 1. naznaka nevolje (v7.9);
 - Jad, muka (v7), vapaj (v9)
- 2. nalog (v10): Izvedi narod moj!
- 3. prigovor
- 4. obećanje (v12): Ja ću biti s tobom
- 5. znak potpore (4,2-4.6s.9)
 - Štap/zmija (2-4), ruka (6s), voda/krv (9)
- 3 objekta prigovora (3,11.13;4,1)
 - Mojsije – Bog – narod

Tajanstveni sugovornik

- “glasnik Jahvin” (Izl 3,2) –
→ יהוה → “Bog” *Elohim* (v4)
Abraham, Izak, Jakov i (v6)?
 - Amram (6,20)
- יהוה = “Ja sam koji jesam” (3,14)
 - “Bit ću, tko god da ću biti”
= uzvišenost, sloboda
 - Bez obuće (3,5)
 - Spomen za naraštaje (3,15)
 - Milostiv kome sam milostiv (33,19b)
- עמי ‘*amî* moj narod 3,7.10
- ירד *jarad* sići 3,8

Božja pedagogija

□ 5 Mojsijevih teškoća

■ od krize identiteta 3,11; 4,10

□ Tko sam ja? (3,11)

□ Težak na jeziku (4,10)

■ do izvlačenja (Izl 4,13)

□ Šalji koga hoćeš...? (4,13)

– “Ne bi li ipak netko drugi...?”

□ pedagoški postupak

■ dugačak i otvoren razgovor (3,1-4,17)

■ Bog sama sebe očituje (3,14)

□ ne skriva osjećaje (4,14)

■ ljutnja

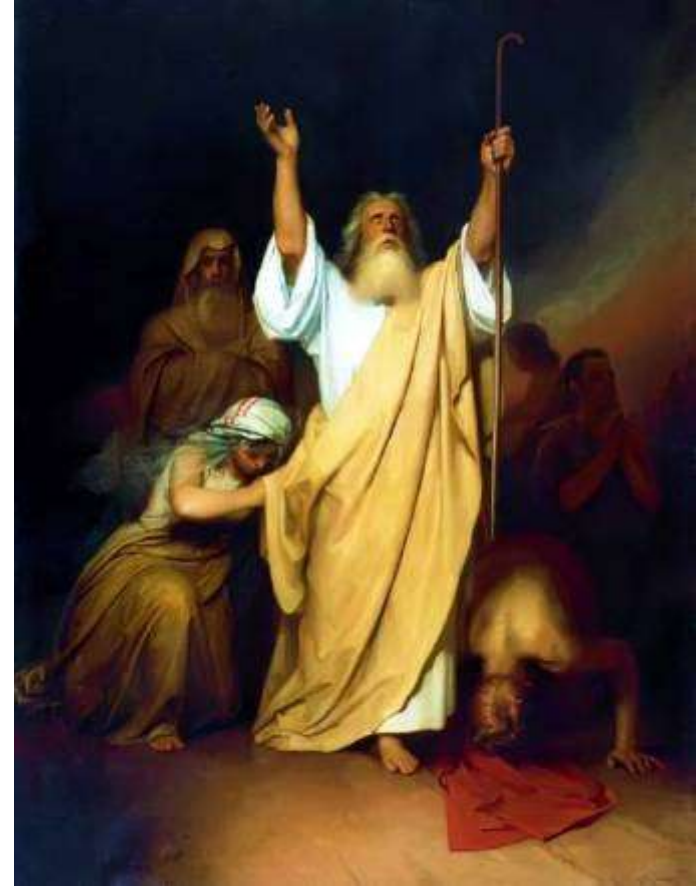
Slika Izlaska (Izl 14)

- *Vjera, steći pouzdanje* (אמן Izl 14,31 usp. Post 15,6)
 - Tko? U koga?
- **Zajednica, narod**
- **u Boga i Mojsija (usp. 4,1)**
 - Ako mi ne vjeruju? (4,1)
 - Stanje u **14,10**:
- **Velik strah (ירא), krik (צעק) (14,10)**
 - Izopačenje u **11s**?
- **Napad na Mojsija (11s)**
 - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)

Precizna pedagogija

- Mojsijev postupak u **14,13**:
- “Ne bojte se!” (ירא)
- – korijen problema iz v10 (ירא)
⇔ protunapad, povlačenje, obrana
→ “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
- **ישע** *jāša* ‘spasiti – usred voda
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
+ **14,13.30; 15,2**
 - “Gledajte *spasenje!*” (v13)
 - יהוה je *spasio* Izraela (v30)
 - “Postao mi je *spasenje*” (15,2)
- “Što *višeš* (HB, LXX, Vg i Šarić) k meni!” (**14,15**)
 - Mojsije Bogu (usp. narod u 14,10 צעק)

Božja pobjeda

- יהוה će se boriti za vas (Izl 14,14)
- = Bog čini bezopasnim (14,24s)
 - המם *hāmam* zbuniti, blokirati (24)
 - Blokirani kotači (25)
- “Egipat” (26x), ne “Egipćani”
 - Svrha: 14,4.18.25?
- “Egipat će spoznati...” v4.18
 - Tko govori i što u v25?
- Egipat: “יהוה se bori za njih” – spoznaja Boga
 - Slika otkupljenja: 14,16.22.29 – nalog, opis, sažetak
- “Desred ne mere ne subeme”

